

Se ena posledica sklepov z zadnje seje angleško-francoskega vrhovnega vojnega sveta:

Poostritev francosko-angleške blokade proti nevtralnim državam

London, 30. marca. »Times« razpravlja o zadnji seji vrhovnega zavezniškega vojnega sveta in pravi, da je skupna izjava Anglije in Francije morala vsemu svetu odpreti oči o tem, da je nemogoče ločiti Anglijo od Francije in sklepati kak poseben mir, da so vojni cilji zaveznikov enaki in da se bo sva Anglija in Francija vojskovali do končne zmage ter sodelovali tudi pri novi ureditvi Evrope složno in enotno. Potem pa list nadaljuje:

Glavno vprašanje na zadnji seji je bilo vednje nevtralnih držav. Zahodni velesili sta dozdalej kar najvestneje varovali pravice nevtralcev, celo tedaj kadar je bilo to na škodo njunega vojskovanja. V zahvalo pa nevtralne države ne kažejo nič odločnosti. Posebno vprašanje pri tem je živahni

promet nemških trgovskih ladij vzdolž norveške obale. Norveška vlada dovoljuje tem ladjam, ki vozijo železno rudo za nemške orožarne, varnostno spremstvo, med tem ko norveški mornarji padajo kot žrtve nemških bomb in streljav. S tem vprašanjem je tesno zvezano vprašanje celotne blokade. Blokada je začela delovati ob izbruhu vojne, postrepa je bila pa v decembru nad izvozom. Toda dovoljene so bile tako velike številne izjeme posameznim nevtralnim državam in so primeri zopetnega izvoza pomorskega blaga iz nevtralnih držav v Nemčijo postali tako pogosti, da smatrala Anglija in Francija vse to potrebno vprašanje znova preučiti. Zdi se, da je blokada tako preluknjana, da je podobna situ. Ker je gospodarska vojna v sedanjem stanju morda glavno orodje, je treba verjeti, da so na zadnji seji temeljito preračevali vse to vprašanje.

Kar se tiče Balkana, niso zavezniški tam pretrpeli nobenih izgub, morda so zadnje čase dosegli celo kake prednosti. Gospodarsko pa stoji stvari drugače. Ministri zahodnih držav iščejo potov in načinov, da bi onemogočili nemški gospodarski pritisk na južnovzhodno Evropo.

Kar se tiče politike zahodnih držav do Italije, so številni francoski listi zahtevali zblizanje z njo. Ta želja po boljših odnosih z Italijo je bila vedno tudi želja predsednika angleške vlade.

Današnji nakladi »SLOVENSKEGA DOMA« so priložene položnice. Vljudo prosimo cenjene naročnike, da bi se jih čimprej poslužili.

Uprava »Slov. doma«

Vesti 30. marca

Ker so se nemška prizadevanja za sklenitev zveze med Nemčijo, Italijo in Sovjeti izjalovila, si Nemčija zdaj prizadeva skleniti štirikošnik z Italijo, Madžarsko in Jugoslavijo, sodojo v francoskih političnih krogih.

V Budimpešti bo prihodnje dni odprt mednarodni kmetijski velesojem. Začetnih slovesnosti se bodo udeležili: jugoslovanski kmetijski minister dr. Cubrilović, nemški kmetijski min. dr. Darre in italijanski kmetijski minister Tassinari.

Najmanjša angleška podmornica »Ursula« se je povrnila v angleško luko in sporočila, da je ona potopila nemški parnik »Hederheim«. To je najmanjša, 540 tonska angleška podmornica in ima 27 mož posade. Ista podmornica je v decembru pred Helgolandom potopila nemško križarko.

Snoči so nemška letala napadla angleške ladje, ki so bile v spremstvu vojnih ladij. Nemška letala so vrgla le dve bombi, ki sta padli v morje. Nemci so bili prisiljeni, da zbeže zaradi silnega protiletalskega ognja. Računajo, da je ob tej priliki bilo eno angleško letalo poškodovano. Madžarski ministrski predsednik Teleky, ki se je vrnil iz Rima, bo danes poročal vladi o uspehih svojih posvetov v Rimu.

Romunska vlada in zbornica sta začeli preučevati razne načrte za notranje naseljevanje prebivalstva. Po teh načrtih bodo kmečko ljudstvo iz goratih in nerodovitnih krajev selili v ravnine, kjer je še veliko zemlje neobdelane. Razen tega pa bodo začeli osuševati močvirne predele, s čimer bodo pridobili veliko polja.

V Bukarešti je dopotovala skupina jugoslovanskih časnikov, ki se bodo udeležili romunsko-jugoslovanske trgovske zbornice.

Francoski visoki komisar v Siriji in Libanonu je včeraj priletel v Ankaro in bo danes podpisal s Turčijo važno pogodbo o prijateljstvu in dobri sosesčini.

Predsednik Roosevelt govori o uspehu Wellesove poti po Evropi

Welles ni dajal niti dobil nobenih m. rovnih predlogov

Washington, 30. marca. Reuter: Predsednik USA Roosevelt je prebral včeraj na sestanku s časnikarji tole izjavo:

»Sumner Welles ni niti sprejel, niti meni prinesel kakršnegakoli mirovnega predloga iz kateregakoli vira, ki bi naj služil za obnovo pravice in trajnega mira v Evropi. Toda obvestila, ki so bila dana naši vladi v zvezi z Wellesovim poslanstvom, bodo nedvomno največjega pomena, ko bo prišel čas za obnovo takšnega mira.

Roosevelt je nato dejal, da pomenijo njegove besede točno ono, kar je izjavil, namreč, da je zelo malo neposrednih nad, da bi se vojna končala. Roosevelt je dodal, da Welles ni bil pooblaščen obvezati ameriško vlado in tudi ni imel po-

oblastila za kakršnekoli predloge v imenu ameriške vlade. Obvestila, ki jih je Welles zbral, bodo največjega pomena za vlado USA pri izvajanju splošnih načel njene zunanje politike. Kar koli pa so Welles sporočili italijanska, nemška, angleška in francoska vlada, bo smatrala ameriška vlada kot strogo zaupno.

Roosevelt je govoril o možnosti, da bo lahko v nekaterih primerih Wellesov obisk pripomogel k boljšemu sporazumevanju in prijateljskim odnosom med USA in državami, ki jih je obiskal. Njegovo poslanstvo je bilo izvršeno, je naglasil Roosevelt, z neposrednim osebnim stikom in razgovori z namenom, da se razčistijo odnosi med USA in evropskimi velesilami.

Napovedi o pomorskem spopadu med Nemci in Angleži ob norveškem obrežju

Berlin, 30. marca. o. Navzlic francoskemu in angleškemu uradnemu zatrdilu, nemški politični krogi in časopisi še vedno dolže Anglijo in Francijo, da mislijo začeti z odločnim kršenjem norveške in danske nevtralnosti. Zdi se pa, da se za tem za-trjevanjem skrivajo podobni nemški načrti in da namerava Nemčija v kratkem izvesti večjo pomorsko akcijo, o čemer pričajo obsežne priprave v vojni mornarici. Zadnje čase so bili vpoklicani vsi mornariški rezervisti do 48 let. Z večjim pomorskim nastopom, pri katerem bi sodelovale poglavitne sile nemškega brodogoja, misli Nemčija izvesti angleško vojno mornarico blizu norveškega obrežja ter ji bo skušala z močnim sodelovanjem letalstva zadati kak hujši udarec, katerega bi potem nemška propaganda izkoriščala za živčno vojno in za pritisk na nevtralce.

Zakaj Anglija in Francija nočeta pretrgati s Sovjeti

Rim, 30. marca. AA. Stefani: Diplomatični urednik agencije Stefani sodi, da se da na razloge, zaradi katerih zahodni velesili ne želita ustaviti svojih zvez s Sovjetsko Rusijo, jasno sklepati iz nedavnega sporočila, izdanega v Parizu. Ti razlogi so v glavnem trije: 1. Volja Anglije, da se izogne vojni s Sovjetsko Rusijo, ker je Sovjetska Rusija odlično pripravljena; 2. odločnost Turčije, da se ne bo spustila v vojno proti Rusiji in 3. potreba, da se prepreči tesnejša zveza Sovjetske Rusije z Nemčijo.

Blokada proti Nemčiji bo v vsakem primeru ne-učinkovita, ker prijateljstvo med Sovjetsko Rusijo in Nemčijo omogoča poslednji vso preskrbo.

Izjava o novi finski zunanji politiki

Finska bo v bodoče še tesneje sodelovala s Švedsko in Norveško

Helsinki, 30. marca. o. Novi finski zunanji minister je včeraj sprejel dopisnika ameriške agencije United Press in mu dal izjavo o bodoči finski zunanji politiki. To zunanjo politiko bo določal sedanjí zemljepisni položaj Finske. Njena glavna naloga bo pomagati pri obnovi trgovinskih zvez s tujino, ki so zaradi vojne trpele. Sicer pa bo Finska tesneje sodelovala s severnimi evropskimi državami, ki imajo enake koristi kakor ona. Glavna naloga nove vlade je pa seveda obnove Finske po vojni.

Po dosedanjih cenitvah znaša škoda, katero je finska utrpela zaradi vojne, okrog milijarde finskih mark. Samo v Aboju cenijo škodo od 30 do 40 milijonov mark. Ladjedelnice in vse ladje, ki so bile v odstopljenih lukah, so sedaj preselili na zahodno finsko obalo.

Po vesteh iz Moskve, bodo trajala pogajanja med finskima zastopnikoma Paasikivijem in Voionom ter Sovjeti v Moskvi dalj časa, kakor pa so v začetku mislili. Sovjeti žele dati na spored tudi razširitev naročil finskih izdelkov za Sovjete, zlasti industrijske. Poseben odbor bo sklepal o možnosti nove trgovinske pogodbe. Dosedaj so vodili pogajanja za trgovinski sporazum samo načelno, vendar pričakujejo, da bo prihodnji mesec prišlo v Moskvo finsko zastopstvo, ki bo menda sklenilo sporazum. Dosedaj še ni bil dosežen sporazum glede mnogih obmejnih vprašanj. Sovjeti so umaknili svoje čete, ki so bile dosedaj v zasedenih finskih krajih in so jih zamenjali z novimi četami.

Na Finskem se mudi odposlaništvo zastopnikov švedskih delodajalcev in delavcev, ki se bodo pogajali s finskimi zastopniki o švedski podpori za finsko obnovo. Švedi so pripravljeni dati na raz-

polago okoli 9000 stavbinskih delavcev. Ko se bo začela stavbena sezona, bodo Švedi poslali po tisoč delavcev na teden na Finsko.

Predsednik finske republike Kallio je včeraj obiskal maršala Mannerheima v njegovi vili. Kallio se je pri tej priložnosti zahvalil Mannerheimu za usluge, ki si jih je maršal pridobil za obrambo domovine.

Rdeči zunanji minister Molotov govori:

O miroljubnosti sovjetske zunanje politike po napadu na Poljsko in Finsko

Moskva, 30. marca. o. Na včerajšnji seji vrhovnega sovjetskega sveta je imel zunanji minister Molotov velik govor o sovjetski zunanji politiki. V njem je med drugim izjavil:

»Nemčija je bila pripravljena na mir, ki sta ga pa onemogočili Anglija in Francija, ker je Nemčija bila nevarna njenemu imperijalizmu. Kazali sta tudi sovražnost do Sovjetske Rusije, ki pa je bila vedno miroljubna in v sedanjí vojni strogo nevtralna. (Poljska) Zaradi te miroljubnosti je sklenila razne pogodbe z Nemčijo. Anglija in Francija vedno sovražneje nastopata proti Sovjetom, češ, da Sovjeti pomagajo Nemčiji. Ne nastopata pa proti Romuniji, ki tudi trguje z Nemčijo. Sovjeti niso storili nič proti Angliji in Franciji in ne mislijo napasti Indije, nočejo pa biti orodje za francosko in angleško politiko.

Zvesta svoji miroljubnosti je Sovjetska Rusija napadla Finsko. Spor s Finsko bi bil lahko rešen že jeseni, če se ne bi vmešavale vanj druge države. Finska je pomenila hudo nevarnost za obstanek Sovjetske Rusije in je Mannerheimova črta ogrožala Leningrad. Sovjetska vojska je v vojni na Finskem izgubila 48.000 vojakov, ranjenih pa je bilo 158.000 mož. Po sovjetskih cenitvah so pa Finci izgubili 60.000 mož, brez oziroma na tiste, ki so umrli za ranami in imajo 250.000 ranjencev po zaslugi hrabre armade kmetov in delavcev.

Ko je švedska vlada posredovala za mir, so bili Sovjeti takoj pripravljeni skleniti ga in so pokazali veliko zmernost in izredno velikodušnost.

Sovjetska Rusija nima nikakih sovražnih namenov do Švedske in Norveške, ne bo pa pustila skleniti obrambne zveze med Finci, Norvežani in Švedi. S Turčijo in Perzijo imajo Rusija pogodbo o nenapadanju, ki jo bo držala (kakor je držala nenapadalo pogodbo s Poljsko in Finsko), z Romunijo pa ima neutrejeno vprašanje o Besarabiji, toda ne mara zaradi tega začeti kakih sporov. Odnosaji med Sovjeti in Japonci bodo dobri lahko samo tedaj, če Japonska ne bo škodila sovjetskim koristim. S tako zunanjo politiko bo Sovjetska Rusija nadaljevala tudi v bodoče.

Državni preračun za štiri prihodnje mesece znaša 5 milijard dinarjev

Belgrad, 30. marca. m. Sročnja seja ministrskega sveta je trajala od petih popoldne do pol ene ponoči. Seja je bila posvečena izključno le razpravi o proračunskih dvanajstih, katere je predložil finančni minister dr. Jure Sutej. S tem v zvezi je vlada razpravljala tudi o uredbi za finančno samostojnost banovine Hrvatske. Se včeraj je imel finančni minister dr. Sutej več sestankov s člani vlade, največ pa z ministrom dr. Konstantinovičem. Minister dr. Sutej je na seji podal obširno poročilo o predloženih dvanajstih, s katerimi se bo podaljšal dosedanjí proračun za mesece: april, maj, junij in julij. Dvanajstine za te mesece obsegajo okrog 5 milijard dinarjev. V tem znesku so všeti tudi krediti za tiste posle, ki so že bili prenešeni od osrednje vlade na banovino Hrvatsko. Ti krediti se bodo ločili in se porabili za posle hrvške banovine.

Sirite najboljši slovenski popoldnevnik »Slov. doma«

Važna preračunska seja naše vlade:

Hrvaški banovini so zagotovljeni potrebni dohodki

Hrvatje bodo obdržali neposredne davke, t. j. ne na alkohol ter banovinske in sodne pristojbine

Belgrad, 30. marca. o. Na včerajšnji proračunski seji je vlada odobrila posebno uredbo, v kateri so vse določbe za izvajanje proračunskih dvanajstin. To je neke vrste finančni zakon. Ministri so po končani seji časnikarjem izjavili, da je ta uredba res pravi finančni zakon, ker so v njej samo določila za izvajanje proračuna, ni pa nobenih političnih ali osebnih ali pa kakih drugih odredb, kakor je bilo to sedaj v navadi. — Vlada se je bavila s finančno samostojnostjo hrvške banovine ter sprejela tudi tovrstno uredbo, ki se imenuje »Uredba o financiranju banovine Hrvatske«. S to uredbo je država odstopila banovini Hrvatski posebne dohodke in posebne uradne organe. Nekateri dohodki je pridržala država zase kakor tudi na vsem ostalem državnem ozemlju. Država si je pridržala tudi svoje organe. Razen tega pa določa uredbo o finančni samostojnosti hrvške banovine še skupne dohodke in skupne organe. Kolikor se je moglo izvedeti, je banovina Hrvatska dobila dohodke od neposrednih davkov na svojem ozemlju. Izvzameta se splošni in posebni davek na poslovni promet, ki bo za vsa država skupen in se bo

stekal v skupno blagajno in porabljal za kritje skupnih potreb. Hrvška banovina je dobila tudi dohodke od banovinskih pristojbin ter sodne in zapuščinske pristojbine, dalje se bo dosedanja državna trošarina na alkohol na ozemlju banovine Hrvatske imenovala banovinska trošarina in jo bo pobirala banovina Hrvatska.

Tako je dobila banovina Hrvatska vsa potrebna finančna sredstva, da bo lahko izvrševala vse svoje posle, ki so bili nanjo prenešeni s številnimi uredbami.

V zvezi z ureditvijo finančnega vprašanja banovine Hrvatske pa se še vedno mudi v Belgradu ban banovine Hrvatske dr. Ivan Šubašić.

Razen imenovanih sklepov je vlada sprejela tudi predlog, da se podeli podpora 4 milijonov dinarjev za poplavljenе kraje.

Novi proračun, oziroma proračunske dvanajstine stopijo v veljavo 1. aprila. Na predvečer, to je 31. marca, bo po radiju govoril finančni minister dr. Jure Sutej o proračunu in bo razložil finančno politiko vlade.

Najzanimivejše presenečenje našim prijateljem za 1. april
naš novi listek:
Pot brez miru

Pomorska vojna se zadnje dni tako naglo razvija, da bi kmalu utegnili priti do spopada v velikem obsegu. Angleži so začeli potapljati nemške parnike tam, kjer so Nemci mislili, da so popolnoma varni. Vse nemške ladje so dobile nalog naj se zateko v najbližjo luko zaradi česar se zdi, da je pomorska bitka med Nemci in Angleži neizogibna, trdi francosko časopisje. Sv. oče Pij XII. je včeraj spet sprejel Rooseveltovega poslanika Taylorja in se z njim dalje časa posvetoval.

Nemška zunanje ministrstvo je spet objavilo novo zbirko listin, katere so Nemci našli med ostanki poljskega zunanjega ministrstva v Varšavi. Iz dozdaj objavljenih listin ni mogoče razbrati nobene pomembne nove reči o vzrokih in začetkih sedanjih vojne, ki jo je sprožil napad na Poljsko.

Vsako tuje letalo, ki bi skušalo predrti ograjo pritrjenih balonov okrog Londona, bo nedvomno uničeno, kakor kažejo poskusi, ki jih je za preskušnje protiletalskih obrambnih naprav nad London izvedlo angleško letalstvo. Tako zatrujejo londonski listi, katerih dopisniki so se udeležili poskusov.

Holandska in nemška vlada sta sklenili sporazum ob obnovitvi letalskega prometa med Berlinom in Amsterdamom prihodnji torek.

Predsednik angleške vlade Chamberlain bo v poslanski zbornici najbrž imel pomemben govor o izjavi, ki so jo sprejeli na zadnji seji angleško-francoskega vrhovnega vojnega sveta.

»Surič preveč blebota in to mu bo v pogubo« se glasi izjava, ki jo je o odstopljenem sovjetskem poslaniku v Parizu dal svoje čase bivši zunanji minister Litvinov. Pristavil je še, da je Suriča vsak pogovor s Stalinom zdelal tako, da je moral potem ostati deset dni v postelji. Take zanimivosti navajajo o tem rdečem poslaniku zdaj francoski listi.

Angleška in francoska vojna naročila v Združenih državah znašajo zdaj kakih 70 milijard dinarjev.

Moskovski radio je zadnje dni spet začel hudo napadati Italijo češ, da je njena politika napadalska in do dna različna od miroljubne politike Sovjetov.

Tudi Kanada bo dobila ožjo vojno vlado, katero bo vodil predsednik širše vlade Mackenzie King, ki je odnesel pri zadnjih volitvah veliko zmago.

Vrhovni poveljnik francoske vojske general Gamelin je včeraj obiskal kanadske letalce v angleškem Aldershotu.

Preiskava o sovjetskih parnikih »Sesenga« in »Majakovski«, ki so ju Angleži zajeli ob vzhodnem azijskem obrežju, še ni končana in se bodo zdaj prepričali še francoske oblasti v Indokini, če nista parnika vozila prepovedanega blaga za Nemce

